

Sygn. akt VU 310/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

17 grudnia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sonia Lasota-Zawisza

Sędziowie/Ławnicy: -/-

Protokolant : sekr. sądowy Izabela Niedobecka-Kępa

po rozpoznaniu 17 grudnia 2019 roku w Rybniku

na rozprawie

sprawy **B. Z.**

przy udziale zainteresowanego ./.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania **B. Z.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 25 września 2018 roku

sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej B. Z. prawo do odsetek od wypłaconego 10 sierpnia 2018 roku zasiłku chorobowego za okres od 21 lutego 2017 roku do 27 lutego 2017 roku oraz od 21 kwietnia 2017 roku do 9 czerwca 2017 roku w kwocie 206,24 zł (dwieście sześć złotych 24/100).

Sygn. akt V U 310/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 25 września 2018 roku, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej B. Z. prawa do odsetek od wypłaconego w dniu 10 sierpnia 2018 roku zasiłku chorobowego za okres od 21 lutego 2017 roku do 27 lutego 2017 roku oraz od 21 kwietnia 2017 roku do 9 czerwca 2017 roku. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z 27 czerwca 2018 roku zmieniono zaskarżoną przez ubezpieczoną decyzję w ten sposób, że przyznano jej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 21 lutego 2017 roku do 27 lutego 2017 roku oraz od 21 kwietnia 2017 roku do 9 czerwca 2017 roku. ZUS zaznaczył, że ostatnim dokumentem do wypłaty należnych ubezpieczonej świadczeń był powyższy wyrok i wypłatę należało zrealizować z terminie 30 dni po upływie terminu do wniesienia apelacji. Zatem, zdaniem organu rentowego, wypłata należnego ubezpieczonej zasiłku chorobowego nastąpiła w terminie i brak jest podstaw do żądania odsetek.

vide: akta organu rentowego

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona wniosła o przyznanie jej prawa do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego. Ubezpieczona podkreśliła, że jej zdaniem opóźnienie w przyznaniu i wypłacie zasiłku chorobowego jest następstwem okoliczności za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Ubezpieczona wskazała, że gdyby nie błędna ocena faktów, ZUS miał możliwość dokonania wypłaty pierwszej części zasiłku w terminie 30 dni od dnia złożenia przez nią wniosku tj. do 25 marca 2015 roku, a następnie w terminach odpowiednio do 30 dni licząc od daty złożenia wniosku i zwolnień lekarskich.

vide: k.13

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie i potrzymał wcześniejsze twierdzenia.

vide: k.14-14v.

Na rozprawie 22 października 2019 roku ubezpieczona sprecyzowała, że domaga się odsetek w takiej wysokości w jakiej wyliczył je ZUS tj. 206,24 zł i jednocześnie wskazała, że nie domaga się odsetek od skapitalizowanych odsetek.

vide: k.40

Sąd ustalił co następuje:

Decyzją z dnia 18 maja 2017 roku, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej B. Z. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 21 do 27 lutego 2017 roku z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. W uzasadnieniu wskazał, że ubezpieczona była niezdolna do pracy w okresie od dnia 27 lipca 2016 roku do 24 stycznia 2017 roku i z tym dniem wykorzystała 182 dni okresu zasiłkowego. Po przerwie ponownie stała się niezdolna do pracy z powodu choroby, a niezdolność do pracy z uwagi na rodzaj schorzenia i przerwę między niezdolnością, która trwała do 21 stycznia 2017 roku należy zliczyć do jednego okresu zasiłkowego (przerwa była krótsza niż 60 dni).

Dowód: akta organu rentowego: decyzja ZUS z 18.05.2017r.

Decyzją z dnia 31 maja 2017 roku, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej B. Z. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 21 kwietnia do 31 maja 2017 roku z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu decyzji z 18 maja 2017 roku.

Dowód: akta organu rentowego: decyzja ZUS z 31.05.2017r.

Decyzją z dnia 12 czerwca 2017 roku, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej B. Z. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 do 9 czerwca 2017 roku z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej także z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu decyzji z 18 maja 2017 roku.

Dowód: akta organu rentowego: decyzja ZUS z 12.06.2017r.

W odwołaniach ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonych decyzji. Wskazała, iż niezdolność do pracy trwająca od dnia 21 lutego 2017 roku spowodowana była inną chorobą niż poprzednia. Ta sama choroba wystąpiła u niej po 158 dniach przerwy, a zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa (występujących we wrześniu 2016) nie można łączyć z analogicznymi dolegliwościami z lutego 2017 roku. Przyczyną zwolnienia występującego od 21 kwietnia 2017 roku było z kolei reumatoidalne zapalenie stawów, co nie ma związku z bólami kręgosłupa.

Dowód: akta V U 204/17: odwołania od decyzji ZUS k. 2-2v., k. 6 i k. 9

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniosł o ich oddalenie oraz podtrzymał wcześniejsze twierdzenia.

Dowód: akta V U 204/17: odpowiedź na odwołania od decyzji ZUS k. 12

Sąd Rejonowy w Rybniku w prawomocnym wyroku z 27 czerwca 2018 roku, sygn. akt V U 204/17, w pkt 1 zmienił zaskarżoną decyzję z 18 maja 2017 roku nr (...), w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 21 lutego 2017 roku do 27 lutego 2017 roku z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, w pkt 2 zmienił zaskarżoną decyzję z 31 maja 2017 roku, nr (...), w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 21 kwietnia 2017 roku do 31 maja 2017 roku z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, w pkt 3 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję z 12 czerwca 2017 roku, nr (...), w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 1 czerwca 2017 roku do 9 czerwca 2017 roku z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. W oparciu o opinię biegłych z zakresu ortopedii i reumatologii Sąd ustalił, iż ubezpieczona w okresie od 27 lipca 2016 roku do 24 stycznia 2017 roku i po tej dacie była leczona w związku ze schorzeniami odrębnych narządów, oznaczonych odrębnymi numerami statystycznymi (...). Wnioskując, po przerwie ponownie stała się niezdolna do pracy z powodu innej choroby, a niezdolność do pracy z uwagi na rodzaj schorzenia i przerwę między poprzednią należy zaliczyć do nowego okresu zasiłkowego. Organ rentowy nie złożył w określonym przez Sąd terminie zastrzeżeń do opinii.

Ubezpieczona nie złożyła na etapie procesu dodatkowej dokumentacji medycznej, którą wcześniej nie dysponował ZUS.

Dowód: akta V U 204/17: protokół z rozprawy z 20.10.2017r. k.23-23v., protokół z rozprawy z 27.06.2018r. k.79-79v., opinia biegłych z zakresu ortopedii i reumatologii k.58-60, wyrok z 28.06.2018r. wraz z uzasadnieniem k. 80-80v. i k. 82-84; przesłuchanie ubezpieczonej k. 40v. akt V U 310/18

Decyzją z 25 września 2018 roku, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej B. Z. prawa do odsetek od wypłaconego w dniu 10 sierpnia 2018 roku zasiłku chorobowego za okres od 21 lutego 2017 roku do 27 lutego 2017 roku oraz od 21 kwietnia 2017 roku do 9 czerwca 2017 roku. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z 27 czerwca 2018 roku zmieniono zaskarżone przez ubezpieczoną decyzję w ten sposób, że przyznano jej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 21 lutego 2017 roku do 27 lutego 2017 roku oraz od 21 kwietnia 2017 roku do 9 czerwca 2017 roku. ZUS zaznaczył, że ostatnim dokumentem do wypłaty należnych ubezpieczonej świadczeń był powyższy wyrok i wypłatę należało zrealizować z terminie 30 dni po upływie terminu do wniesienia apelacji. Zdaniem organu rentowego, wypłata należnego ubezpieczonej zasiłku chorobowego nastąpiła w terminie i brak jest podstaw do żądania odsetek.

Dowód: akta organu rentowego: decyzja ZUS z 25.09.2018r.

Łączna wysokość odsetek od zasiłku chorobowego wypłaconego za okres od 21 lutego 2017 roku do 27 lutego 2017 roku oraz od 21 kwietnia 2017 roku do 9 czerwca 2017 roku, wyliczona przy założeniu, iż organ rentowy powinien dokonać wypłaty nie kwestionując prawa ubezpieczonej do zasiłku wynosi 206,24 zł.

Dowód: zestawienie z 14.03.2019r.k. 28 (niekwestionowane przez ubezpieczoną)

W innej toczącej się przed tutejszym Sądem sprawie z odwołania ubezpieczonej od decyzji ZUS o zasiłek chorobowy za okres od 4 maja 2016 roku do 24 czerwca 2016 roku, organ rentowy po wydaniu wyroku nakazującego wypłatę zasiłku chorobowego, wypłacił przedmiotowy zasiłek łącznie z odsetkami.

Z kolei w wyniku ponownej weryfikacji dokumentów, organ rentowy bez konieczności składania przez ubezpieczoną odwołania do Sądu, wypłacił jej zasiłek chorobowy za okres od 10 czerwca 2017 roku do 30 czerwca 2017 roku oraz od 5 lipca 2017 roku do 14 lipca 2017 roku wraz z odsetkami.

Dowód: potwierdzenie przelewu z 19.02.2018r. k.22, pismo ZUS z 25.09.2018r. k. 39, przesłuchanie ubezpieczonej k.40v.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci ww. dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, wzajemnie ze sobą korelujące i rzeczowe, a także w oparciu o dowód z

przesłuchania ubezpieczonej, który wraz z dowodami z dokumentów wzajemnie się uzupełniają tworzą wyrazisty obraz całości sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 159 j.t. ze zm.) płatnicy składek, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1, wypłacają zasiłki w terminach przyjętych dla wypłaty wynagrodzeń lub dochodów, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych bieżąco po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się nie później jednak niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków. Na podstawie ust. 2 jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłku w terminie, o którym mowa w ust. 1, jest on obowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.

Na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 j.t. ze zm.) jeżeli ZUS – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Przesłanką powstania obowiązku organu rentowego wypłaty odsetek jest opóźnienie tego organu w ustaleniu prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub wypłaty tego świadczenia. Błędy organu rentowego rodzące jego odpowiedzialność w postaci zapłaty odsetek można zakwalifikować jako błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. (...) błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa jest popełniany wówczas, gdy na podstawie prawidłowo i kompletnie zebranego materiału dowodowego i po ustaleniu niezbędnych okoliczności organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa, ponieważ błędnie dokonuje interpretacji obowiązujących regulacji w przedmiotowym stanie faktycznym. W takiej sytuacji sąd nie uzupełnia ustaleń faktycznych dokonanych przez organ rentowy. Jeżeli zatem organ rentowy dokonał nieprawidłowej wykładni lub błędnego zastosowania prawa, to ubezpieczonemu należą się odsetki od kwoty świadczenia przyznanego wyrokiem sądu, liczone od upływu terminu, w którym organ rentowy powinien był wydać prawidłową decyzję uwzględniającą wniosek. Bardziej złożoną jest prawna kwalifikacja błędu w ustaleniach faktycznych, jako przesłanki uzasadniającej odpowiedzialność organu rentowego z tytułu wypłaty odsetek za opóźnienie. Możliwa jest bowiem sytuacja, iż przyznanie prawa do świadczenia nastąpi na skutek ustaleń faktycznych sądu. Aby stwierdzić w takiej sytuacji, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za to opóźnienie, konieczne jest wykazanie, że w przepisany termin organ rentowy nie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia z uwzględnieniem jednakże tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności za które ponosi on odpowiedzialność (zob. uzas. wyr. Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 maja 2014 r., III AUa 2071/13, Legalis Numer 993057).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż ubezpieczona jest uprawniona do odsetek za zwłokę w wypłacie należnego zasiłku chorobowego.

Organ rentowy podnosił, iż ostatnim dokumentem niezbędnym do wypłaty należnych świadczeń był wyrok Sądu Rejonowego w Rybniku z 27 czerwca 2018 roku, a wypłata nastąpiła w ciągu 30 dni od uprawomocnienia się tego wyroku. Jednakże, należy mieć na uwadze, iż wypłata świadczeń w dniu 10 sierpnia 2018 roku nastąpiła wskutek

wydania przez organ rentowy w dniach 18 maja 2017 roku, 31 maja 2017 roku i 12 czerwca 2017 roku błędnych decyzji zaliczających do jednego okresu zasiłkowego okresy korzystania ze zwolnień lekarskich.

Na etapie postępowania wyjaśniającego organ rentowy dysponował materiałem dowodowym tożsamym z dowodami, na podstawie których Sąd Rejonowy w Rybniku zmienił decyzje z 18 maja 2017 roku, 31 maja 2017 roku i 12 czerwca 2017 roku tj. dokumentacją medyczną. Na podstawie dowodu z opinii biegłych z zakresu ortopedii i reumatologii, Sąd ustalił, że ubezpieczona w okresie od 27 lipca 2016 roku do 24 stycznia 2017 roku i po tej dacie była leczona w związku ze schorzeniami odrębnych narządów, oznaczonych odrębnymi numerami statystycznymi (...). Zatem, po przerwie ponownie stała się niezdolna do pracy z powodu innej choroby, a niezdolność do pracy z uwagi na rodzaj schorzenia i przerwę między poprzednią należy zaliczyć do nowego okresu zasiłkowego. Powyższe wnioski mogły zostać wywiedzione już na etapie postępowania administracyjnego, jako że ZUS dysponował pełną dokumentacją lekarską oraz wsparciem lekarzy orzeczników będących specjalistami w zakresie schorzeń występujących u ubezpieczonej. Nadto, od czasu prowadzenia sprawy przed organem rentowym, stan zdrowia ubezpieczonej nie uległ zmianie. W konsekwencji, organ rentowy posiadał pełną dokumentację pozwalającą na ustalenie prawa ubezpieczonej do zasiłku chorobowego oraz ponosi odpowiedzialność za niewypłacenie zasiłków w terminie. Sąd miał na uwadze również to, że w innej toczącej się przed tutejszym Sądem sprawie z odwołania ubezpieczonej od decyzji ZUS o zasiłek chorobowy za okres od 4 maja 2016 roku do 24 czerwca 2016 roku, organ rentowy po wydaniu wyroku nakazującego wypłatę zasiłku chorobowego, wypłacił przedmiotowy zasiłek wraz z odsetkami. Z kolei w wyniku ponownej weryfikacji dokumentów, organ rentowy bez konieczności składania przez ubezpieczoną odwołania do Sądu, wypłacił jej zasiłek chorobowy za okres od 10 czerwca 2017 roku do 30 czerwca 2017 roku oraz od 5 lipca 2017 roku do 14 lipca 2017 roku wraz z odsetkami. Wobec tego należy zauważyć, że praktyka organu rentowego w zakresie przyznawania ubezpieczonej odsetek jest niejednolita, co jest zachowaniem niepożądanym, a z uwagi na różnicowanie stanowiska ZUS w analogicznych kwestiach może rodzić niezrozumienie prawa dla ubezpieczonego.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne, działając na podstawie przywołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonej B. Z. prawo do odsetek od wypłaconego 10 sierpnia 2018 roku zasiłku chorobowego za okres od 21 lutego 2017 roku do 27 lutego 2017 roku oraz od 21 kwietnia 2017 roku do 9 czerwca 2017 roku w kwocie 206, 24 zł. Wysokość odsetek była między stronami bezsporna.